

Sygn. akt I C 1173/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2014 r.

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Izabela Kosińska – Szota

Protokolant Lucyna Kazimierzuk

po rozpoznaniu w dniu 15 października 2014 r. w Kłodzku na rozprawie

sprawy z powództwa A. B.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę 75 000 zł i ustalenie

I. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powódki A. B. kwotę 70 000 (siedemdziesiąt tysięcy) zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 30 000 (trzydzieści tysięcy) zł od dnia 25 listopada 2011 r. i od kwoty 40 000 (czterdzieści tysięcy) zł od dnia 16 czerwca 2014 r.;

II. oddala dalej idące powództwo o zapłatę oraz o ustalenie;

III. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 6 078,37 zł (sześć tysięcy siedemdziesiąt osiem zł 37/100) tytułem kosztów procesu;

IV. nakazuje uiścić stronie pozwanej (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Kłodzku kwotę 1 797,09 zł (jeden tysiąc siedemset dziewięćdziesiąt siedem zł 09/100) tytułem brakujących kosztów sądowych;

V. nakazuje ściągnąć z zasądzonych w pkt I-ym roszczenia na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Kłodzku kwotę 114,71 zł (sto czternaście zł 71/100) tytułem brakujących kosztów sądowych.

Sygn. akt I C 1173/12

UZASADNIENIE

Powódka A. B. wniosła o zasądzenie od strony pozwanej (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 30 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 25 listopada 2011 r. do dnia zapłaty i ustalenie odpowiedzialności strony pozwanej na przyszłość za skutki wypadku, któremu uległa w dniu (...) oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu podała, że w dniu (...) doszło do wypadku komunikacyjnego, w wyniku którego doznała obrażeń ciała w postaci złamania kości promieniowej prawej z przemieszczeniem, porażenia nerwu promieniowego prawego, rany tłuczonej okolic nosa, powieki górnej oka lewego i złamanie kości nosowych oraz wieloodłamowego złamania przednich ścian obu zatok szczękowych, sitowia. Wskazała, że po wypadku przewieziona została do ZOZ w N., a następnie kontynuowała leczenie w P.. Podkreśliła, że przez cały ten okres wymagała opieki oraz pomocy przy wykonywaniu najprostszych czynności życia codziennego. Wskazała, że zdiagnozowano u niej skrzywienie przegrody nosa i ograniczoną drożność nosa prawostronną. W trybie pilnym została skierowana do Kliniki (...) celem leczenia operacyjnego. Podniosła również, że do dnia dzisiejszego nie powróciła do stanu zdrowia sprzed dnia zdarzenia. Obecnie nie jest w stanie normalnie funkcjonować i jako 14-letnia osoba wyłączona została z życia

szkolnego oraz pozbawiona została możliwości korzystania z wielu aktywności typowych dla osób w jej wieku. Podała, że zgłosiła szkodę stronie pozwanej, która decyzją z 24 listopada 2011 r. przyznała jej kwotę 15 000,00 zł tytułem zadośćuczynienia, kwotę 720 zł tytułem opieki osób trzecich, kwotę 1 232,78 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia i 980 zł tytułem zwrotu kosztów przejazdu do placówek medycznych. Następnie decyzją z dnia 19 lipca 2012 r. strona pozwana przyznała dalszą kwotę 12 000 zł tytułem zadośćuczynienia, kwotę 213,92 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia i 766,02 zł tytułem zwrotu kosztów przejazdów do placówek medycznych.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podała, że kwestionuje swoją odpowiedzialność co do wysokości roszczenia. Podkreśliła, że postulat utrzymania zadośćuczynienia w rozsądnych granicach nie zostanie zrealizowany, gdy zadośćuczynienie wyniesie finalnie aż 57 000 zł. Nie bez znaczenia pozostaje również fakt, iż powódka otrzymała od pozwanej także świadczenie w wysokości 10 500 zł z tytułu ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków. Zwróciła uwagę, na fakt, iż twierdzenia powódki, jakoby występował u niej powypadkowy uraz psychiczny nie znajdują uzasadnienia w dokumentacji medycznej, a wręcz przeciwnie, z dokumentacji tej wynika, iż powódka nie wymaga procesu psychoterapii i nie udowodniła, aby z takiej terapii, czy wizyt u psychologa korzystała także obecnie. Również twierdzenia powódki, jakoby nie mogła normalnie funkcjonować i została wyłączona z życia szkolnego nie znajdują uzasadnienia w materiale dowodowym oraz, że zmianie uległo całe życie powódki. Podała, że wypłacone zadośćuczynienie jest kwotą wysoką w realiach majątkowych społeczeństwa, a powódka taką kwotę otrzymała jednorazowo i stanowi ona realną i odczuwalną kwotę dla powódki i spełnia rolę stosownego zadośćuczynienia. Podkreśliła, że żądane zadośćuczynienie narusza zasadę miarkowania zadośćuczynienia jak i zasadę jego utrzymania w rozsądnych granicach, a stosunek krzywdy do tej kwoty zawiera rażącą dysproporcję.

W piśmie z dnia 23 kwietnia 2014 r. strona pozwana podała, że ogół naruszonych przez powódkę zasad bezpieczeństwa oraz obowiązujących przepisów skutkuje uznaniem przyczynienia się powódki do powstania (rozmiaru) szkody.

W piśmie z 12 czerwca 2014 r. powódka zmieniła żądanie pozwu i wniosła o zasądzenie od strony pozwanej ponad dotychczas dochodzoną kwotę 30 000 zł tj. w sumie 75 000 zł tytułem zadośćuczynienia za ból, krzywdę i cierpienie będące następstwem zdarzenia z dnia (...) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 25 listopada 2011 r. do dnia zapłaty.

Wskazała, że dopiero przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, iż kwota dochodzona pozewem jest niewystarczająca w stosunku do następstw wypadku oraz doznanej przez nią krzywdy. Podała, że biegli określili wartość uszczerbku na zdrowiu powódki na 49 %. Podkreśliła, że lekarz zaufania strony pozwanej, który w postępowaniu przedsądowym przeprowadzał badanie powódki ograniczył się tylko do ustalenia uszczerbku na zdrowiu będącego następstwem wypadku, a badanie to było przeprowadzone jedynie na podstawie dokumentacji medycznej - nie obejmowało badania powódki, jak również nie zawierało prognoz co do zdrowia powódki. Odnosząc się do podniesionego przez stronę pozwaną zarzutu przyczyniania się powódki do powstania szkody poprzez niezapięcie pasów bezpieczeństwa wskazała, że zarzut ten jest całkowicie bezpodstawny. Strona pozwana powołując się na niezapięcie przez powódkę pasów bezpieczeństwa i przyczynienie się w ten sposób do powstania szkody powinna ten fakt udowodnić. Wskazała, że żąda odsetek ustawowych od dnia 25 listopada 2012 r., tj. dnia po wydaniu decyzji ustalającej wysokość zadośćuczynienia do dnia zapłaty. Z powyższego wynika, że w dniu wydania decyzji pozwana dysponowała wszystkimi dokumentami i informacjami niezbędnymi do określenia wysokości świadczenia odszkodowawczego. Podkreśliła, że dopiero uzyskanie kwoty 75 000 zł - ponad kwotę już wypłaconą zrekompensuje szkodę będącą wynikiem powyższego wypadku.

W odpowiedzi na powyższe strona pozwana podniosła, że żądana przez powódkę kwota 75 000 zł jest nie tylko zawyżona, ale rażąco wygórowana.

Podtrzymała również zarzut przyczynienia się powódki do powstania szkody.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu (...) w N.przy ul. (...)doszło do zdarzenia drogowego, podczas którego kierujący pojazdem marki A.nr rej. (...)zjechał z jezdni na pobocze i uderzył w drzewo, wskutek czego poszkodowana została pasażerka pojazdu - powódka A. B..

Dowód: - notatka urzędowa z 31.10.2011 r. - k. 10

Powódka jechała przypięta pasami bezpieczeństwa, a w chwili zdarzenia spała.

Dowód: - zeznania powódki – k.387

Pojazd sprawcy wypadku w chwili zdarzenia, ubezpieczony był w zakresie odpowiedzialności cywilnej u strony pozwanej (...) S.A. z siedzibą w W..

Okoliczności bezsporne

Bezpośrednio po zdarzeniu powódka została przewieziona do Zespołu (...)w N., gdzie po wykonaniu badań, w tym rtg i TK stwierdzono złamanie trzonu kości promieniowej prawej z przemieszczeniem, porażenie nerwu promieniowego prawego, ranę tłuczoną okolic nosa, powieki górnej oka lewego i okolicy podżełkowej prawej, złamanie kości nosowych, wieloodłamowe złamanie przednich ścian obu zatok szczękowych, liczne rany otwarte głowy. W dniu 22 sierpnia 2011 r. u powódki wykonano rewizję nerwu promieniowego prawego, przełożenie nerwu promieniowego prawego oraz wykonano otwartą repozycję i zespolenie kości ramieniowej prawej. W dniu 26 sierpnia 2011 r. wykonano repozycję kości nosowej. Powódka była hospitalizowana na Oddziale (...)w N.w okresie od (...)Powódce zalecono konsultację w Oddziale (...) w O., utrzymanie opatrunku gipsowego przez okres 6 tygodni, stosowne leki, w tym przeciwbólowe.

W dniu 31 sierpnia 2011 r. powódka była konsultowana w W.w O., gdzie po przeprowadzonym badaniu TK stwierdzono widoczne złamanie oczodołu lewego i obramowania kostnego oczodołu prawego. Poza tym stwierdzono złamania kości nosa, przednich ścian zatok szczękowych obustronnie. Obecny uskok na dolno – przyśrodkowym brzegu oczodołu prawego, widoczne ułamanie szkliwa w zębie 31. Powódce zalecono zgłoszenie się na Oddział za 7 dni po ustąpieniu obrzęków, celem sprawdzenia ewentualnej enoftalmii oka lewego. Powódce zakazano forsownego wydmuchiwania nosa, zalecono jej ograniczenie wysiłku, ochronę przed ponownymi urazami oraz zaopatrzone zachowawczo uraz zęba 31. W dniu 8 marca 2012 r. powódce operacyjnie usunięto materiał zespalający z kości ramieniowej prawej. Powódka kontynuowała dalsze leczenie w Zespole (...)w N.w (...), gdzie w dniu 3 października 2011 r. usunięto jej opatrunek gipsowy z ramienia prawego, zalecono utrzymanie ręki prawej na temblaku przez okres dwóch tygodni, kontrolę rtg oraz stosowne leki i maści. Na konsultacji w dniu 25 stycznia 2012 r. stwierdzono u powódki poprawę ruchomości w zakresie kończyny górnej prawej z utrzymującym się niewielkim deficytem odwodzenia kciuka, a badanie rtg – zrost złamania. W dniu 19 marca 2012 r. powódce usunięto szwy – rana bezodczynowa. Zalecono jej okłady z lodu na ramię.

Dowód:

- karta informacyjna z 30.08.2011 r. - k. 11

- karta informacyjna z 12.03.2012 r. - k. 13

- historia choroby z 21.08.2011 r. - k. 14

- historia choroby z 06.03.2012 r. - k. 23

- historia choroby - k. 26 - 29

- skierowanie do szpitala z 25.01.2012 r. – k. 25

- wywiad lekarski z SP ZOZ (...) w O.z dnia 31.08.2011 r. - k. 107

- dokumentacja lekarska z (...) ZOZ w K.- k. 135 – 137

- karty informacyjnej leczenia szpitalnego z dnia 12.12.2012 r., 31.08.2011 r., historia choroby z Przychodni (...) - k.156 - 159

Z uwagi na skrzywienie przegrody nosa oraz ograniczoną obustronną drożność nosa specjalista laryngolog skierował powódkę w trybie pilnym do Kliniki (...), celem leczenia operacyjnego.

Dowód: - informacja dla lekarza kierującego z 02.09.2011 r. - k. 16

W dniu 16 września 2011 r. powódka była konsultowana przez psychologa, który stwierdził ostrą reakcję na stres.

Dowód: - opinia psychologiczna z 16.09.2011 r. - k. 18 – 19

Z uwagi na bóle i zawroty głowy powódka w dniach 20 września 2011 r. i 11 października 2011 r. była konsultowana przez specjalistę neurologa, który stwierdził stan po urazie twarzoczaszki oraz cerebrastenię posttraumatica, porażenie nerwu promieniowego prawego, nadto przy badaniu stwierdził tkliwość okolic zatok, obrzęk nosa, niedowład prawej ręki. Powódce zalecono stosowne leki oraz konsultacje ortopedyczną i kompleksową fizykoterapię.

Dowód:

- konsultacja neurologiczna z 20.09.2011 r. - k. 20

- konsultacja neurologiczna z 11.10.2011 r. - k. 21

Wypadek z dnia (...) skutkuje u powódki do chwili obecnej dolegliwościami kończyny górnej prawej z osłabieniem jej ruchomości i parastezjami w zakresie unerwienia przez nerw łokciowy oraz dolegliwościami bólowymi i zawrotami głowy (z objawami nerwicowymi), które nasilają się przy zmianach pogodowych i przy większym wysiłku fizycznym. W przyszłości powódka będzie wymagała dalszego leczenia przede wszystkim usprawniającego, systematycznej kontroli laryngologicznej, neurologicznej i ortopedycznej. Po wypadku powódka wymagała opieki i pomocy osoby trzeciej przez okres 6 tygodni (unieruchomienie gipsowe prawej kończyny górnej).

Uszczerbek na zdrowiu powódki wynosi 4% w związku z urazem głowy ze złamaniem kości czołowej - z zespołem nerwicowym pourazowym typu cerebrastenii pourazowej (z bólami i zawrotami głowy), w tym 1% uszczerbku trwałego i 3% długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, 7 % po złamaniu kości ramiennej prawej z przemieszczeniem, leczonym operacyjnie (22.08.2011r. i 08.03.2012r.), 5% długotrwałego uszczerbku na zdrowiu po uszkodzeniu nerwu promieniowego prawego, leczonym operacyjnie (22.08.2011 r.) z utrzymującą się dysfunkcją.

Dowód: - opinia biegłego sądowego z zakresu neurologii H. A. i z zakresu ortopedii M. J. – k. 152 - 155

Trwały uszczerbek na zdrowiu powódki w następstwie urazu doznanego w dniu (...) w zakresie uszkodzeń tkanek miękkich i kośćca twarzy wynosi 22%, tj. 5% stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu z powodu złamania łuski kości czołowej, 2 % z powodu dwóch blizn w zakresie twarzy (jedna blizna długości około 1 cm w zakresie skóry grzbietu nosa i zlokalizowanej bliżej jego nasady, nie powodująca zaburzeń funkcji i duga blizna długości około 2 cm w zakresie powieki górnej oka lewego , także nie zaburzająca jej funkcji), 10 % z powodu uszkodzenia nosa z zaburzeniami oddychania, 5 % z powodu złamania dna oczodołu lewego z minimalną enoftalmią oka lewego, złamania obramowania kostnego oczodołu prawego z obecnością uskoku na dolnoprzyśrodkowym brzegu oczodołu prawego, wielołamowego złamania przednich ścian obu zatok szczękowych oraz kości nosa głównie po stronie prawej z częściowym ich wgłobieniem. Stan zdrowia powódki może ulec pogorszeniu w przyszłości, ale jego stopień nie jest obecnie możliwy do oceny (nie można go przewidzieć). Powódka wskutek wypadku wymagała opieki osoby trzeciej, bowiem dziecko po urazie czaszki twarzowej oraz zaopatrzeniu uszkodzeń wymaga specjalnej opieki, a mianowicie: odpowiedniej diety

(płynna lub papkowata, wysokokaloryczna i bogata w białko, zawierająca preparaty wapnia, i zestaw witamin oraz szczególnej pielęgnacji jamy ustnej, tzn. dokładnej toalety jamy ustnej wykonywanej przynajmniej 2-3 razy dziennie, a najlepiej po każdym przyjętym doustnie posiłku. Opieka ta jest niezbędna także po uzyskaniu zrostu kostnego tzn. w okresie rehabilitacji pourazowej.

Dowód:

- opinia biegłego z zakresu chirurgii szczękowej H. K. - k. 166 -175

- opinia uzupełniająca biegłego H. K. – k. 212 – 215

W okolicznościach, w jakich zdarzył się powyższy wypadek (samochód zjechał na pobocze i uderzył w drzewo) nawet przy zapiętych pasach nie wyklucza się możliwości powstania, tak jak u powódki urazu twarzoczaszki, kończyny górnej prawej i dolnej prawej.

Dowód: - opinia uzupełniająca biegłego sądowego z zakresu neurologii H. A. i z zakresu ortopedii M. J. – k. 208

U powódki stwierdzono upośledzoną drożność obu przewodów nosowych, a poza tym, zdjęcie rtg tylnoprzodnie zatok bocznych nosa wykazało obecność wyraźnego skrzywienia przegrody nosa w lewo oraz nieznaczne przyścienne, zgrubienia błony śluzowej zatok szczękowych. Ponadto utrzymująca się niedrożność nosa może stanowić jedną z przyczyn wystąpienia w przyszłości zaburzeń węchu u powódki. Powódka może odczuwać dyskomfort z powodu pourazowego ubytku szkliwa w zakresie korony zęba 31 (siekacz przyśrodkowy lewy), ponieważ przed wypadkiem komunikacyjnym w dniu (...) takiego ubytku nie miała.

A. B. doznała obrażeń w zakresie tkanek miękkich i kośćca twarzy w wyniku wypadku komunikacyjnego jako dziecko mając 14 lat, a więc w okresie pełnego rozwoju psychosomatycznego. Z tego też względu można liczyć się z możliwością wystąpienia powikłań, będących jego następstwem, nawet po upływie wielu lat od doznanego urazu (np. zniekształcenia rozwojowe, które mogą dotyczyć nie tylko szkieletu kostnego czaszki twarzowej, ale i tkanek miękkich twarzy). Z tego też względu każde dziecko po uzyskaniu zrostu odłamów kośćca twarzy należy skierować do rehabilitacji ortodontycznej.

Dowód: - opinia uzupełniająca biegłego H. K. – k. 212 – 215

Biegły psychiatra rozpoznał u powódki stan po przebytych zespołach stresu pourazowego przed dwoma laty. Powódka nie cierpi na żadną chorobę ani upośledzenie umysłowe. Nie wymaga leczenia psychiatrycznego ani psychologicznego.

Dowód: - opinia biegłego z zakresu psychiatrii G. P. – k. 275 – 276

Uszczerbek na zdrowiu powódki w związku z wypadkiem z dnia (...) wynosi 10 % w związku z uszkodzeniem nosa z zaburzeniami oddychania. Rokowania co do całkowitego wyleczenia powódki są dobre. Rana grzbietu nosa po zezyciu wygoiła się przez rychłozrost i obecnie jest już tylko słabo widoczna cienka, blada blizna, skóry grzbietu nosa - nie szpecąca. Złamania kości zatok wygoiły się i w aktualnym badaniu rtg czaszki z dnia 9 marca 2013 r. stwierdza się lewostronnie skrzywioną przegrodę nosa upośledzającą w miernym stopniu drożność nosa po stronie lewej oraz cechy zapalne w zatokach szczękowych w postaci nieznacznej przyściennej zgrubienia śluzówki. Po zakończeniu kształtowania się (wzrostu) kości nosa (co ma miejsce pomiędzy 18 a 25 rokiem życia) dorosła powódka zdecyduje o ewentualnej korekcie operacyjnej przegrody nosa w przypadku braku samoistnej poprawy drożności nosa w wyniku zmian wzrostowych. Zaburzenia węchu mają charakter okresowy i przemijający (nie utrwalony). W próbach statycznie - dynamicznych nie stwierdzono zaburzeń narządu równowagi.

Stan zdrowia powódki nie powinien ulec pogorszeniu w przyszłości w związku z wypadkiem, w tym ograniczać ją w zakresie kształcenia i przyszłej aktywności zawodowej zgodnej z uzyskanymi w toku dalszej nauki kwalifikacjami. W związku z uszkodzeniami laryngologicznymi na skutek wypadku powódka nie wymagała opieki osoby trzeciej.

Dowód: - opinia biegłego sądowego z zakresu otolaryngologii M. Ł. – k. 281 – 284

Przed wypadkiem powódka nie miała problemów ze zdrowiem, nie chorowała. Powódka jest uczennicą i po wypadku miała obawy przed wychodzeniem z domu, jak i pójściem do szkoły. Nie chciała się z nikim spotykać, gdyż czuła się źle fizycznie i psychicznie. Po powrocie ze szpitala twarz powódki była w dalszym ciągu opuchnięta i widoczne były zasinienia pod oczami, ponadto na twarzy powódki pozostały dwie blizny oraz piętnastocentymetrowa blizna na ramieniu i sześciocentymetrowa blizna na kolanie. Z uwagi na bliznę na ramieniu powódka wstydziła się chodzić w krótkim rękawie, czuła dyskomfort. Po ściągnięciu gipsu powódka nie mogła podnieść ręki ani ruszać palcami. Przez dwa tygodnie nosiła rękę na temblaku. Po serii zastrzyków i zabiegów rehabilitacyjnych nastąpiła poprawa i powódka zaczęła lekko podnosić kciuka. Powódka odbyła kolejną rehabilitację, jak również sama ćwiczyła rękę w domu. Siostra i koleżanki powódki w czasie jej trzytygodniowej nieobecności w szkole przepisywały jej notatki, następnie powódka z uwagi na ból ręki uczestniczyła jedynie jako słuchacz w zajęciach lekcyjnych tym samym, nie mogła pisać kartkówek, co wpłynęło na pogorszenie jej stopni. Bezpośrednio po zdarzeniu powódka nie mogła sama się ubrać i w czynnościach życia codziennego pomagała jej mama. Po zdarzeniu powódka miała problemy z ruchami gałki ocznej, obecnie oczy męczą się szybciej. Po wypadku odczuwała silne bóle głowy i bóle ręki, które utrzymują się do chwili obecnej. Ponadto powódka miewa zawroty głowy, a z uwagi na zatoki często miewa katar i ma trudność z oddychaniem. Dolegliwości te utrudniają powódce ćwiczenia z zajęć fizycznych, podczas biegania ciężko jej się oddycha z uwagi na skrzywiona przegrodę nosową. Powódka zrezygnowała z uprawiania niektórych sportów, m.in. jazdy na nartach czy łyżwach. Zrezygnowała z gry na gitarze, gdyż boli ją ręka, a dolegliwości te nasilają się gdy długo pisze. Powódka do chwili obecnej odczuwa lek przed jazdą samochodem.

Dowód: - zeznania powódki – k. 110 - 111

Powódka zgłosiła szkodę stronie pozwanej, która decyzją z dnia 24 listopada 2011 r. przyznała powódce kwotę 15 000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznana krzywdę, kwotę 720 zł tytułem opieki osób trzecich, 1 232,78 zł tytułem kosztów leczenia - zgodnie z przedłożonymi fakturami i kwotę 980 zł tytułem kosztów przejazdów do placówek medycznych.

Pismem z dnia 16 kwietnia 2012 r. powódka wezwała stronę pozwaną do zapłaty w terminie 7 dni kwoty 200 000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznana krzywdę, kwoty 213,92 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia oraz kwoty 766,02 zł tytułem zwrotu kosztów dojazdu do placówek medycznych. W piśmie z dnia 19 lipca 2012 r. strona pozwana poinformowała powódkę o przyznaniu jej dodatkowo kwoty 12 000 zł tytułem zadośćuczynienia (łącznie przyznana kwota zadośćuczynienia stanowi 27 000 zł) i wskazała, że w świetle zgromadzonej dokumentacji, uwzględnią w całości rozmiar doznanego urazu, a tym samym poniesionej krzywdy. Ponadto przy ustalaniu zasadności i wysokości zadośćuczynienia uwzględnione zostały wszystkie jej okoliczności mające wpływ na rozmiar krzywdy doznanej przez powódkę. Powódka otrzymała świadczenia z ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków.

Dowód:

- zgłoszenie szkody z 27.09.2011 r., k. 32 – 34

- potwierdzenie zgłoszenia szkody z 14.10.2011 r. - k. 41

- pismo z 19.10.2011 r. - k. 36 - 37

- pismo z 20.10.2011 r. - k. 39 - 40

- pismo z 10.11.2011 r. - 43 - 44

- pismo z 22.11.2011 r. - k. 56

- pismo z 13.02.2012 r. - k. 61 - 62

- pismo pozwanej z 07.11.2011 r – k. 45

- decyzja z 24.11.2011 r. - k. 57
- pismo z 12.12.2011 r. - k. 58
- pismo z 31.01.2012 r. - k. 59
- wezwanie do zapłaty z 16.04.2012 r. - k. 63 - 64
- pismo z 19.07.2012 r. - k. 65 – 66

Sąd zważył, co następuje:

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd uznał, że powództwo o zapłatę zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

Zgodnie z przepisem art. 436 § 1 k.c. w zw. z art. 435 § 1 k.c. za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody odpowiedzialność ponosi samoistny posiadacz tego środka komunikacji; jednakże gdy posiadacz samoistny oddał środek komunikacji w posiadanie zależne, odpowiedzialność ponosi posiadacz zależny. Na mocy przepisów dotyczących ubezpieczeń majątkowych odpowiedzialność ta spada w istocie na ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej sprawcy wypadku (art. 805 k.c., art. 822 k.c., art. 34 i 35 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z dnia 16 lipca 2003 r. Nr 124, poz. 1152 ze zm.). W sprawie bezsporne było, że strona pozwana ponosi odpowiedzialność jako ubezpieczyciel odpowiedzialności cywilnej sprawcy zdarzenia. Sporne między stronami było zatem określenie wysokości zadośćuczynienia oraz ustalenie, czy na uwzględnienie zasługuje jej żądanie ustalenia odpowiedzialności strony pozwanej na przyszłość za skutki wypadku.

Rozstrzygając niniejszą sprawę Sąd oparł się na dowodach z dokumentów w postaci dokumentacji lekarskiej, pism stron postępowania, opinii biegłych sądowych i zeznań powódki.

Autentyczności, rzetelności i treści dowodów z dokumentów żadna ze stron nie kwestionowała, nie budziły one również zastrzeżeń ze strony Sądu, natomiast dowodowi z zeznań powódki Sąd przypisał walor wiarygodności albowiem korespondują one w przeważającej części z pozostałymi wymienionymi wyżej dowodami z dokumentów, jak i opiniami biegłych. W takim zakresie, w jakim konieczne było zasięgnięcie wiadomości specjalnych (art. 278 § 1 k.p.c.) Sąd posiłkował się dowodami z opinii biegłych z zakresu różnych specjalności, adekwatnych do uszkodzeń tych narządów i organów, których doznała powódka tj. z zakresu ortopedii i traumatologii, neurologii, chirurgii szczękowej i chirurgii stomatologicznej, psychiatrii i laryngologii.

Biegli wydali je po szczegółowej analizie całego zgromadzonego w aktach sprawy materiału dowodowego, a zwłaszcza dokumentacji medycznej przedstawionej przez powódkę (w tym kart informacyjnych, historii chorób, wyników badań i konsultacji), a nadto w oparciu o osobiste, bezpośrednie badanie powódki oraz dostępną wiedzę medyczną, z uwzględnieniem posiadanej wiedzy fachowej i doświadczenia zawodowego. Ostatecznie wszystkie opinie biegłych lekarzy (z wyjątkiem zespołu biegłych) w sposób wyczerpujący i prawidłowy wyjaśniły stawiane przed biegłymi kwestie. Ich wartość formalna i merytoryczna nie budziła zastrzeżeń Sądu, są one bowiem spójne, logiczne, wewnętrznie niesprzeczne i dlatego też Sąd w całości podzielił ich wnioski uznając je za pełni przekonujące i czyniąc na ich podstawie ustalenia faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Zupełnie niezrozumiały jest zarzut strony pozwanej dotyczący przeprowadzenia badania powódki w obecności rodzica, skoro powódka jest małoletnia. Biegli sądowi z zakresu neurochirurgii i ortopedii i traumatologii ustosunkowali się do tej kwestii w opinii uzupełniającej z dnia 10 lipca 2013 r. W ocenie Sądu, podtrzymanie tego zarzutu w piśmie z dnia 14 sierpnia 2013 r. było jedynie niezasadnym, pozbawionym merytorycznych podstaw stanowiskiem ubezpieczyciela nie

uwzględniającym kwestii władzy rodzicielskiej i przedstawicielstwa ustawowego rodziców. Ponadto, biegli sporządzali opinie w oparciu o badanie powódki i dokumentację medyczną, a nie sugestie obecnego przy badaniu rodzica.

Wskazać nadto należy, że biegli neurochirurg i ortopeda – traumatolog podali, iż nawet przy zapiętych pasach bezpieczeństwa nie wyklucza się możliwości powstania urazu twarzoczaszki, kończyny górnej i dolnej prawej, jak u powódki, co koreluje z zeznaniami powódki podającej, że w chwili zdarzenia była przypięta pasami. Ponadto z treści stanowiska ubezpieczyciela wynika, zdawać by się mogło, jego szczegółowa wiedza medyczna, przy czym podkreślić należy stanowczo, że w zakresie doznanych przez powódkę obrażeń ciała w wyniku wypadku z dnia 21 sierpnia 2011 r. wypowiedzieli się nader wnikliwie biegli sądowi z zakresu neurochirurgii, ortopedii i traumatologii, chirurgii szczękowej i chirurgii stomatologicznej, laryngologii i psychiatrii ustosunkowując się do wszelkich okoliczności związanych z wypadkiem i doznanymi przez powódkę obrażeniami i podjętym leczeniem, natomiast strona pozwana nie skorzystała ze swej wiedzy medycznej w toku postępowania likwidacyjnego wypłacając nieadekwatne do doznanej krzywdy zadośćuczynienie.

Sąd nie uwzględnił wniosku strony pozwanej o wezwanie biegłego z zakresu chirurgii szczękowej i chirurgii stomatologicznej H. K. (2) celem wyjaśnienia „upośledzenia drożności obu przewodów nosowych i wniosku strony pozwanej w tym zakresie oddalił. Do tej kwestii biegły odniósł się w pisemnym wyjaśnieniu opinii na skutek zarzutów strony pozwanej i wskazał, że wykonane na jego zlecenie zdjęcie rtg tylna – przednie zatok obocznych nosa wykazało obecność wyraźnego skrzywienia przegrody nosa w lewo i nieznaczne przyścienne zgrubienia błony śluzowej zatok szczękowych. Dalej, czego strona pozwana już nie dostrzega, biegły wskazał, że z pytaniem dotyczącym braku przywrócenia sprawnego oddychania przez nos mimo operacji nosa ubezpieczyciel winien zwrócić się do lekarzy laryngologów, którzy przeprowadzali oba zabiegi, zaś ocenę obecnego stanu drożności przewodów nosowych należy pozostawić w gestii specjalisty z zakresu laryngologii. Również co do pourazowego ubytku szkliwa w zakresie korony zęba 31 – siekacza przyśrodkowego dolnego lewego biegły się wypowiedział i zdaniem Sądu brak było jakichkolwiek podstaw, by wzywać tego biegłego na rozprawę celem złożenia ustnych wyjaśnień,

Nie sposób było uznać, że wnioski powódki o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych sądowych z zakresu laryngologii i psychiatrii były spóźnione, ponieważ z opinii, bowiem na zasadność skorzystania z wiadomości specjalnych laryngologa i psychiatry wskazał biegły H. K. (2) w swojej opinii i z tego względu powódka wniosła o przeprowadzanie dowodu z opinii tych biegłych.

Odnosząc się do opinii biegłych z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych i medycyny sądowej stwierdzić należy, że w opinii biegli wskazali, iż w aktach sprawy nie ma praktycznie żadnych danych pozwalających na techniczne zrekonstruowanie przebiegu zdarzenia i odnieśli się do tych braków na stronie 8 i 9 opinii (k.319 i 320 akt sprawy). Biegli stwierdzili, że własna jednoznaczna i pełna rekonstrukcja przebiegu zdarzenia jest niemożliwa a tym samym nie można w sposób kategoryczny odtworzyć wartości i kierunku działania wszystkich sił na osobę znajdującą się w pojeździe z pełnym określeniem możliwości doznania przez nie obrażeń ciała. W opinii wskazano, że wykonano analizę uproszczoną i głównie teoretyczną w zakresie ustalenia, czy pasażerka samochodu A. znajdując się na tylnej kanapie po stronie prawej miała zapięte pasy bezpieczeństwa. We wnioskach biegli stwierdzili nadto, że odrzucenie zaproponowanego modelu zdarzenia oznaczałoby, iż przeprowadzenie jakichkolwiek ustaleń w zakresie użycia pasów bezpieczeństwa przez pasażerkę A. byłoby niemożliwe. Mając te okoliczności na względzie Sąd uznał, że strona pozwana w żaden sposób nie udowodniła przyczynienia się powódki poprzez niezapięcie pasów bezpieczeństwa. Skoro z opinii biegłych z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych i medycyny sądowej wynika jedynie teoretyczny przebieg zdarzenia przy określonych założeniach i jednoczesnym braku dowodów co do dokładnego miejsca zdarzenia, toru ruchu pojazdu w ujęciu przestrzennym, braku śladów na drodze, czy pojazd był hamowany przed momentem uderzenia w drzewo i braku zabezpieczenia pasów bezpieczeństwa, to nie sposób uznać, że opinia ta stanowi dowód na brak zapiętych pasów bezpieczeństwa przez powódkę. Z tego więc względu Sąd nie znalazł podstaw, by uznać, że powódka jako poszkodowana przyczyniła się do powstania lub zwiększenia szkody (art.362 k.c.). Strona pozwana w sposób dowolny zinterpretowała opinię tych biegłych wywodząc korzystne dla siebie wnioski jednocześnie zupełnie abstrahując od założeń przyjętych w opinii, które nie zostały przez stronę pozwaną udowodnione zgodnie z przepisem

art. 6 k.c. Z tych względów zgodzić należy się ze stanowiskiem powódki wyrażonym w piśmie z dnia 23 kwietnia 2014 r. Mając to na względzie Sąd nie uwzględnił tej opinii w ustaleniach stanu faktycznego.

Zgodnie z przepisem art.445 § 1 k.c. w wypadkach przewidzianych w artykule poprzedzającym – w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia - sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Przechodząc do rozważań nad zasadnością wysokości zgłoszonego przez powódkę żądania zadośćuczynienia zaznaczyć należy, że ustawodawca wskazał jedynie, iż suma pieniężna przyznana z tego tytułu ma być „odpowiednia”, nie sprecyzował jednak zasad ustalania jej wysokości. Nie powinno natomiast budzić wątpliwości, że o rozmiarze należnego zadośćuczynienia decyduje stopień doznanej krzywdy, zadośćuczynienie ma bowiem na celu naprawienie szkody niemajątkowej, wyrażającej się doznaną krzywdą w postaci cierpień fizycznych i psychicznych. Orzecznictwo traktujące o zadośćuczynieniu, w szczególności o wysokości zasądzanych z tego tytułu kwot, jest bardzo liczne. Wskazuje się, iż ocena jaka kwota stanowić będzie w konkretnym przypadku „odpowiednią sumę” w rozumieniu przepisu art. 445 § 1 k.c. powinna opierać się na całokształcie okoliczności sprawy. Przy ustalaniu rozmiaru doznanych cierpień powinny być uwzględniane zobiektywizowane kryteria oceny, odniesione do indywidualnych okoliczności danego wypadku. Oceniając rozmiar doznanej krzywdy trzeba wziąć pod uwagę w szczególności stopień cierpień fizycznych i psychicznych, ich intensywność i czas trwania, rodzaj naruszonego dobra, nieodwracalność następstw wypadku (kalectwo, oszpeccenie), dotychczasowy tryb życia poszkodowanego, rodzaj wykonywanej przez niego pracy, szanse na przyszłość, poczucie nieprzydatności społecznej, bezradność życiową, wiek poszkodowanego oraz inne podobne czynniki (vide m. in.: uchwała Pełnego Składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 1973 roku, sygn. akt III CZP 37/73, OSNCP 1974, nr 9, poz. 145; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 sierpnia 1980 roku, sygn. akt IV CR 238/80, OSNCP 1981, nr 5, poz. 81; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2004 roku, sygn. akt I CK 131/03, OSNC 2005, nr 2, poz. 40; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2007 roku, sygn. akt V CSK 245/07, OSN 2008, Nr D, poz. 95). Z drugiej zaś strony utrzymuje się także pogląd, że przyznana z tego tytułu suma pieniężna powinna być utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa. Generalnie biorąc – wysokość zasądzanych sum winna być umiarkowana, jednakże nie należy ich traktować na zasadzie ekwiwalentności, która charakteryzuje wynagrodzenie szkody majątkowej. Wskazuje się, że zadośćuczynienie ma mieć charakter kompensacyjny, nie może stanowić zapłaty symbolicznej i musi przedstawiać odczuwalną ekonomicznie wartość, jednakże nie może być nadmierne w stosunku do doznanej krzywdy. (vide m. in.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2001 roku, sygn. akt III CKN 427/00, Lex 52766; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2008 roku, sygn. akt III KK349/07, Prok. i Pr. 2008, Nr 7-8, poz. 28, str. 15; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 1962 roku, sygn. akt IV CR 902/61, OSNCP 1963/5/92; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 1965 roku, sygn. akt I PR 203/65 OSPiKA 1966/4/92; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 2006 roku, sygn. akt IV CSK 80/05, OSNC 2006/10/175; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1985 roku, sygn. akt IICR94/85, Legalis).

Biorąc pod uwagę powyższe, nie ulega wątpliwości, że wysokość zadośćuczynienia nie może stanowić zapłaty sumy symbolicznej, czy też sumy określonej sztywnymi regułami. Na miarę krzywdy nie wpływa bowiem jedynie procentowo stwierdzony uszczerbek na zdrowiu poszkodowanego. Należy więc zwrócić uwagę, że chociaż stopień uszczerbku na zdrowiu został przez biegłych ustalony w oparciu o załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 roku w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz. U. Nr 234, poz. 1974), to już wysokość samego zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę dochodzonego w postępowaniu cywilnym nie może być krępowana odgórnie ustalonymi wskaźnikami przyjmowanymi do wypłaty jednorazowego świadczenia w ramach ubezpieczeń społecznych, czy też wysokościami kwot żądanych przez stronę w oparciu o rozstrzygnięcia w innych sprawach. Podkreślić bowiem trzeba, że Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał także uwagę na to, że nie można akceptować stosowania taryfikatora i ustalania wysokości zadośćuczynienia według procentów trwałego uszczerbku na zdrowiu, że zdrowie ludzkie jest dobrem o szczególnie wysokiej wartości, w związku z czym zadośćuczynienie z tytułu uszczerbku na zdrowiu powinno

być odpowiednio duże oraz że nietrafne jest posługiwanie się przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia jedynie określonymi jednostkami przeliczeniowymi np. w postaci najniższego czy średniego wynagrodzenia pracowniczego (tak m. im. w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2007 roku, sygn. akt VCSK245/07, OSN 2008, Nr D, poz. 95, str. 1).

W przedmiotowej sprawie Sąd kierował się wszystkimi wskazanymi wyżej kryteriami. W ocenie Sądu, odpowiednie zadośćuczynienie stanowić będzie kwota 97 000 zł. Zdaniem Sądu bez znaczenia dla wysokości zadośćuczynienia pozostają wypłacone powódce świadczenia z ubezpieczenia następstwa nieszczęśliwych wypadków. W ocenie Sądu świadczenia te nie powinny być brane pod uwagę, ponieważ wynikają wprawdzie z tego samego zdarzenia, lecz są wypłacane na podstawie umownego stosunku prawnego łączącego ubezpieczyciela z ubezpieczonym (umowa ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków i opłacanie składki ubezpieczeniowej) niż zadośćuczynienie, które wynika z czynu niedozwolonego, gdzie poszkodowany otrzymuje świadczenie od ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej innej osoby.. Mając na względzie dotychczas wypłacone przez ubezpieczyciela zadośćuczynienie w kwocie 27 000 zł Sąd uznał, że zasadnym jest zasądzenie dalszego zadośćuczynienia w kwocie 70 000 zł. Zadośćuczynienie w wysokości 97 000 zł będzie adekwatnym do doznanej przez powódkę zakresu bardzo dużej krzywdy. Spełni ono należycie swą funkcje kompensacyjną.

W ocenie Sądu, nie można podzielić poglądu strony pozwanej o rażąco wygórowanym żądaniu powódki, gdy uwzględnić wypłacone na jej rzecz świadczenia. Zauważyć należy, że to pozwany ubezpieczyciel w oderwaniu od okoliczności niniejszej sprawy wypłacił powódce rażąco niskie zadośćuczynienie zupełnie nie biorąc pod uwagę kryteriów, które należy mieć na względzie w sprawach o zadośćuczynienia. Twierdzenie ubezpieczyciela o zasądzeniu wysokich zadośćuczynień w sprawach o szczególnym ciężarze gatunkowym np. całkowita ślepota, paraliż, utrata obu kończyn są chybione, ponieważ w takich przypadkach należne zadośćuczynienie winno być zdecydowanie wyższe niż przyznane powódce. Interpretacja jednego zdania z opinii zespołu biegłych z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych i medycyny sądowej dotyczącego odrzucenia zaproponowanego modelu, została przez pełnomocnika strony pozwanej dokonana nieopatrnie, ponieważ idąc takim tokiem rozumowania model ten byłby jedynym słusznym, kategoriycznym, gdy tymczasem brak jest jakichkolwiek danych umożliwiających przebieg zdarzenia i opinia jest opinia teoretyczną, której nawet nie można nazwać niekategoryczną, opierającą się jedynie na założeniach.

Ustalając wysokość zadośćuczynienia Sąd miał na względzie, że powódka w wyniku wypadku doznała urazu głowy ze złamaniem kości czołowej i stwierdzono u niej zespół nerwicowy pourazowy typu cerebrastenii, urazu twarzoczaszki ze złamaniem kości nosa, przednich ścian zatok szczękowych, dna oczodołu lewego i obramowania kostnego oczodołu prawego, złamania kości ramieniowej prawej z przemieszczeniem. Wskazać wypada, że w związku z tym złamaniem powódka w dniu 22 sierpnia 2011 r. przeszła operację polegającą na otwartej repozycji i zespoleniu kości ramiennej prawej płytką AO i śrubami AO, zaś 8 marca 2012 r. operację polegającą na usunięciu materiału zespalającego z kości ramieniowej prawej. Nadto powódka doznała urazowego porażenia nerwu promieniowego prawego również leczonego operacyjnie 22 sierpnia 2011 r., przy czym nadal utrzymuje się go dysfunkcja. U powódki nadal występują dolegliwości kończyny górnej prawej z osłabieniem jej ruchomości i parastezjami w zakresie unerwienia, ból i zawroty głowy. Sąd miał także na względzie określając wysokość należnego powódce zadośćuczynienia, że w przyszłości powódka będzie odczuwała te dolegliwości bólowe, a nadto będzie wymagała dalszego leczenia usprawniającego. Zwrócić też należy uwagę, że powódka zmuszona była korzystać z pomocy rodziców w związku z doznanymi obrażeniami, ponieważ samoobsługa była niemożliwa ze względu na wyżej opisane obrażenia. Jak wynika z dokumentacji lekarskiej, powódka po wypadku miała również rany tłuczone okolicy nosa, powieki górnej oka lewego i okolicy podrzepkowej prawej, poddawana była również diagnostyce obrazowej w postaci rtg i tomografii komputerowej. Nadto biegły chirurg szczękowy H. K. (2) podał także, że z wyniku badania TK wynika, że powódka doznała złamania łuski kości czołowej, co nie wynikało z karty informacyjnej leczenia szpitalnego z dnia 30 sierpnia 2011 r. Istotne okoliczności, które należało wziąć pod uwagę określając należne zadośćuczynienie, to występujące zawroty głowy przy zmianach pozycji, zaznaczony zez rozbieżny występujący w wyniku urazu oczodołu lewego, zaburzenia widzenia przy dłuższym patrzeniu, zaburzenia oddychania przez nos, dolegliwości bólowe w zakresie obu zatok szczękowych i zatoki czołowej przy zmianach temperatury otoczenia, ubytek szkliwa w koronie zęba 31 – siekacza przyśrodkowego dolnego lewego.

Zwrócić również należy uwagę na wskazany przez biegłych uszczerbek na zdrowiu ze względu na doznane urazy i ich następstwa, który jest jednym z czynników istotnych o wysokości zadośćuczynienia. Stopień uszczerbku na zdrowiu powódki, który służy jako pomocniczy środek ustalania rozmiaru odpowiedniego zadośćuczynienia, niewątpliwie nie może być sumowany celem przeliczania na zadośćuczynienie. Zdaniem Sądu jednak strona pozwana nie wzięła pod uwagę przy wypłacie zadośćuczynienia wysokości uszczerbku na zdrowiu powódki. Zdaniem Sądu, strona pozwana zupełnie pominęła bardzo ważne kryterium – wieku powódki, która w chwili wypadku miała 14 lat, przez pewien czas była wyłączona z nauki w szkole, nosiła opatrunek gipsowy, miała siniaki pod oczami, a wcześniej opuchliznę uniemożliwiającą otwarcie oczu. Doznane przez nią przeżycia w związku z obrażeniami, widokiem krwi, przebytymi operacjami i stresem pourazowym, na który wskazała biegła psychiatra. Nadto wskazać należy, że powódka ma blizny – dwie na twarzy i jedną na ramieniu, co dla tak młodej osoby stanowi problem. Wskazać też należy, że powódka skrzywienie przegrody nosa, urazu nosa i zatok, w wyniku których miała trudności w oddychaniu i przeszła w dniu 26 sierpnia 2011 r. operację Upośledzona drożność nosa zaburza spoczynek nocny także oddychanie wysiłkowe. Negowanie tego faktu przez stronę pozwana jest nieuprawnione, ponieważ wiadomym jest że powódka jako uczennica uczestniczy w zajęciach wychowania fizycznego i w trakcie wysiłku fizycznego niewątpliwie występuje to upośledzenie. Ponadto upośledzenie drożności nosa usposabia powódkę do nieżyttów nosa z okresowym zaburzeniem węchu oraz do zapaleń zatok obocznych nosa po stronie skrzywienia.

Sąd oddalił żądanie powódki co do kwoty 5 000 zł, ponieważ powódka nie udowodniła, by w wyniku wypadku nie była w stanie normalnie funkcjonować i zmianie uległo jej całe życie. W ocenie Sądu, bacząc na opinię biegłej z zakresu psychiatrii G. P. (2) stwierdzić należy, że powódka doznała zespołu stresu pourazowego, co oczywiście wiązało się z doznanymi obrażeniami, podjętym leczeniem i skutkami obrażeń, jednak obecnie biegła stwierdziła, że u powódki nie występują żadne dolegliwości psychiczne w postaci choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego. Z tego względu co do kwoty 5 000 zł Sąd oddalił powództwo.

Powódka zgłosiła również żądanie zasądzenia odsetek od przyznanej kwoty tytułem zadośćuczynienia od dnia wniesienia pozwu, tj. od dnia 25 listopada 2011 roku. Żądanie to Sąd uwzględnił na podstawie przepisu art. 481 § 1 k.c., w myśl którego jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Bezspornym było, iż powódka zgłosiła swoje żądanie wypłaty zadośćuczynienia w postępowaniu likwidacyjnym. Zgodnie z treścią przepisów art. 817 § 1 k.c. i art. 14 ust. 1 i 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych (...) zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie, zaś w przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego. W terminie, o którym mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń zawiadamia na piśmie uprawnionego o przyczynach niemożności zaspokojenia jego roszczeń w całości lub w części, jak również o przypuszczalnym terminie zajęcia ostatecznego stanowiska względem roszczeń uprawnionego, a także wypłaca bezsporną część odszkodowania. Powódka zgłosiła szkodę pismem z dnia 27 września 2011 r. żądając 200 000 zł, decyzją z dnia 24 listopada 2011 r. wypłacono jej 15 000 zł zadośćuczynienia, zatem od tej daty należne są odsetki od pierwotnie żądanej kwoty 30 000 zł, natomiast w części rozszerzonej pomniejszonej o 5 000 zł, tj. 40 000 zł od daty wniesienia pisma rozszerzającego powództwo – od dnia 16 czerwca 2014 r. (data wpłynięcia pisma do Sądu). Zatem dalej idące powództwo o zapłatę odsetek od daty wcześniejszej należało oddalić. Stanowisko strony pozwanej o terminie początkowym biegu odsetek od daty wyrokowania jest niezasadne, ponieważ wyrok w sprawie o zadośćuczynienie nie jest wyrokiem konstytucyjnym.

Powództwo o ustalenie odpowiedzialności strony pozwanej za skutki wypadku na przyszłość, nie podlegało uwzględnieniu, ponieważ rozstrzygając niniejszą sprawę Sąd uwzględnił również dolegliwości, które powódka będzie jeszcze odczuwała w przyszłości w sferze fizycznej, a o których wypowiedzieli się biegli. Krzywda obejmuje również

swoim zakresem dolegliwości, które wystąpią z określonych skutków, na które wskazywali biegli. Z opinii biegłych sądowych nie wynika, by istniała jeszcze konieczność przeprowadzenia nowych zabiegów, które skutkowałyby krzywdą (pozostaje kwestia ewentualnej korekty operacyjnej przegrody nosa po zakończeniu okresu wzrostu), lecz kontynuacja leczenia farmakologicznego w razie bólu, co Sąd wziął pod uwagę zasądzając odpowiedniej wysokości zadośćuczynienie. Bacząc na konstrukcję przepisu art.442¹ § 1 i 3 k.c. w razie ujawnienia się u powódki nowej krzywdy będzie miała możliwość wystąpienia z nowym powództwem opartym na nowych okolicznościach pozostających w związku przyczynowym z wypadkiem z dnia (...)W obecnym stanie prawnym wynikającym z ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny (Dz. U. nr 80, poz. 538) przepis art.442¹ § 3 k.c. pozwala na stwierdzenie, że nie występuje ryzyko przedawnienia ewentualnych przyszłych roszczeń powódki. W ocenie Sądu, wyrok ustalający odpowiedzialność na przyszłość strony pozwanej w razie pojawienia się nowej krzywdy nie będzie stanowił istotnego dowodu w wykazaniu związku przyczynowego między nową krzywdą a wypadkiem z (...)ponieważ niezależnie od niego niezbędne będzie wykazanie tego związku przyczynowego dowodem z opinii biegłego lub biegłych odpowiedniej specjalności. Ani strony, ani Sad nie będą w stanie ustalić, czy nowe cierpienia fizyczne, albo ewentualnie psychiczne wynikają z wypadku niejednokrotnie sprzed lat, czy też nie, a sam wyrok ustalający w kontekście terminu do wytoczenia powództwa o naprawienie szkody na osobie biegnący od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie, pozostaje bez znaczenia dowodowego.

O kosztach procesu orzeczono na mocy art. 100 k.p.c. stosunkowo je rozdzielając, ponieważ powódka wygrała proces w 94 %, zaś strona pozwana w 6 %..

Powódka poniosła koszty:1 500 zł opłata sądowa od pozwu, 34 zł opłaty skarbowe od pełnomocnictwa i substytucji, 2 400 zł koszty zastępstwa procesowego (ustalone od pierwotnego żądania pozwu) i koszt dojazdu pełnomocnika na jedną rozprawę w dniu 3 grudnia 2012 r., ponieważ jego substytut nie dojeżdżał z W., lecz ma siedzibę w K. 150,45 zł oraz łącznie wpłacone zaliczki 2 600 zł spożytkowane w całości na wynagrodzenie biegłych (najpierw 1 000 zł, następnie 1 600 zł), łącznie koszty 6 684,45 zł.

Strona pozwana poniosła koszty procesu w kwocie 3 417 zł, na które składają się koszty zastępstwa procesowego pełnomocnika będącego radcą prawnym w wysokości 2 400 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł i koszt poniesionej zaliczki w całości spożytkowanej na opinię zespołu biegłych. Koszty procesu należne powódce to 6 283,39 zł (6 684,45 zł x 94 %), a koszty strony pozwanej to 205,02 zł (3 417 zł x 6 %), zatem stosunkowo je rozdzielając powódce należne są koszty 6 078,37 zł (6 684,45 zł – 205,02 zł).

Koszty sądowe związane z wydatkami na należności biegłych częściowo zostały pokryte z zaliczek wynoszących łącznie 3 600 zł, a częściowo poniesione tymczasowo przez Skarb Państwa – Sąd Rejonowy w Kłodzku w kwocie 1 911,79 zł. Wskazać należy, że biegłemu sądowemu M. J. (2) przyznano wynagrodzenie w kwocie 678,32 zł i wypłacono z zaliczki, biegłemu sądowemu H. A. (2) przyznano wynagrodzenie w kwocie 678,32 zł i w części wypłacono z zaliczki, natomiast w kwocie 356,64 zł tymczasowo z wydatków Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kłodzku. Tymczasowo z wydatków Skarbu Państwa wypłacono również wynagrodzenie biegłemu sądowemu H. K. (2) w kwocie 848 zł (postanowienie z dnia 15 lipca 2013 r.) i 212 zł (postanowienie z dnia 2 września 2013 r. pkt I), H. A. (2) 135,13 zł i M. J. (2) 135,13 zł, G. P. (2) 178,40 zł (postanowienie z 6 listopada 2013 r.), M. B. 46,49 zł (postanowienie z 16 kwietnia 2014 r.). Odnosząc wynik procesu do obowiązku poniesienia kosztów sądowych na podstawie art.113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych nakazano ich uiszczenie stronie pozwanej w kwocie 1 797,09 zł (1 911,79 x 94 %). Na mocy art.113 ust. 2 pkt 1 ustawy o kosztach sądowych z zasądzonego w pkt I-ym roszczenia nakazano ścięgnąć koszty, które ponieść winna powódka w kwocie 114,71 zł (1911,79 x 6%).

13.11.2014 r.